

Ofallst. utredning.

ACC. N:R M. 16676: 1-5.

Landskap: Medelpad Upptecknare: Marie Richter

Härad: Berättare: Hanna Weijor

Socken: Berättarens yrke: fotograf bl.a.

Uppteckningsår: 1962 Född år 1878 i Torpshammar, Torpo sn.
i Torpo lg

Religiösa möten. s. 1, 3, 4.

Varsel om dödsfall. s. 1.

Björn. s. 1.

Varg. s. 1.

Livandet av årshögtiden. s. 2-4

Dop. s. 4.

Namnsdag. s. 4.

Konfirmation. s. 4.

Brevlöp s. 4.

Dödsfall. s. 5

Spetälshem. s. 5

Fotograf (i Mealmö) s. 5

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

(De 5 sista
kunderna i
ryggen i f. sidan)

ACC. N:R M. 16676:1

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND
—

Fadern vid järnvägen i Hongsta, dottern hjälpte tidigt till. Hjulingen kallades den 3-hjuliga vagn som användes på rälsen. Familjen hade även kor och kalvar, ladugården kallades fexet.

Grannarna hade lokal på gården för religiösa möten. De flesta var babtister. "Pappa tillhörde brödraföreningen." En gång kom en man in och sade : "En av oss som är här inne kommer att dö snart." Det var en hund som stod och tjöf på gatan när han gick in. Han som hade sagt det dog. Det var inte vidskepelse eftersom han verkligen dog.

Berättade en historia om en björn som ~~syttit~~ länge och tittat på en kvinna som plockade bär i skogen. Kvinnan försökte tala med björnen och ge den lite bär. Den tog inte emot och gick inte förren kvinnan vänt sig om. Var det inte en egendomlig historia. En varg tog ett barn som satt på pottan utanför huset, men modern rusade efter och klappade i händerna och skrekoch då släppte vargen barnet igen. Det var nog en ung varg eftersom han blev skrämnd. Det blev som en varning att mödrarna inte skulle låta

ACC. N:R M. 16676:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

sina barn sitta på pottan utanför huset.

Jul. Pappa tog gran som föräldrarna klädde på julafton. De små julgransljusen köptes, en grannfru stöpte ljus. Hade fågelkärve som stod bland björkarna.

Slutade köpa gris till jul när berättaren grät över slakten. "Gris-
huset slopades." Hade hemmalutad lutfisk, "en stor balja skinña"
och risgrynsgröt. På julbordet stod glas och silverskålar med
kakor. Man hade ofta främmande vid jul. "Barnen fick ibland då
sitta i köket".

Tre familjer på trakten var fattiga, de fick av många både jul-
mat och julklappar. I julklapp kunde berättaren få ett förkläde
eller en handduk t.ex.

På julmorgonen stod morfar och mormor och sjöng vid julgranen.
Vi sjöng många religiösa sånger vid jul. Bl.A. "När juldags
morgon glimmar".

På nyår var det støj och väsen. Dans kring granen, grannarnas
barn kom dit. Trettondagen skulle julgranen tas ut.

ACC. N:R M. 16676:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Vid Kyndelsmässan var det kyrkogång.

Under fastan fettisdagsbullar, "men det hade vi annars också".

Vid påsk skulle det städas och göras rent. Det var bönemöte hos grannarna. Ingen speciell måltidsordning. Äggen var färgade.

Slog ihop äggen så att skalen gick sönder. Sedan kastades de ut till grannarnas kycklingar.

"Långfredagen skulle firas stillsamt, mamma var alltid svartklädd på långfredagen."

Valborgsmässoafton var det eld på Getberget. "Aldrig var det fult och skräpigt där. Elden släcktes varenda gång."

Första maj skulle det plockas blommor, berättaren och hennes syskon plockade också blommor till de fattiga grannarna.

Pingst firades mera om det kom släktingar.

"Till midsommar fick vi alltid gå ner till Ljungan och bada".

Det skulle "braskas" inomhus. "Poppel och litet av varje sattes upp i hörnen och där togs även in till grannarna".

Mikelsmässan. Gick bort till de fattiga. ~~Månen i grann~~ Religiösa

ACC. N:R M. 16676:4.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

möten i granngården.

Alla Helgons dag högtidligt. ^{Pappa} ~~Fax~~ läste i bibeln och andra religiösa böcker.

Vid Lucia var det högtidligt bönemöte. Det bästa vi hade fick vi ta på oss.

Dop. Mina syskon döptes i kyrkan. De fullväxta fick gå ner till stranden vid Ljungan. Släkt och grannar var faddrar. Dopdagen kom de och vi bjöd på kaffe. Kyrktagning okänd.

På namnsdagen kom bekanta , ibland hade de presenter. För det mesta lite blommor, någon gång dockkläder.

Vid konfirmation svart klädsel, psalmbok och liten bibel fick vi av pappa.

Till bröllop var det storartat. Man fick presenter på bröllopsdagen och inte till lysningen. "Kom och sa till" innan bröllopet. Vigseln var i kyrkan. Vit klänning och vit lång slöja. De flesta var religiösa, ingen sprit förekom på bröllopen. Man drack kaffe, mjölk och läskedrycker. Ingen dans, spelade och sjöng.

ACC. N:R M. 16676:5

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Dödsfall. Gardiner drogs ner för fönstrena i det rum som var likrum. Pengar lades över ögonlocken på den döde. Det var inte trevligt annars. Berättaren hade av omgivningen uppfattats som död en gång i sin barndom men bars inte omedelbart ut i vedboden eftersom en granne lovade att vaka över henne och lät de andra familjemedlemmarna bo hos sig övernatten. En av pengarna på ögonlocken ramlade ner och så upptäckte man att barnet levde.

Berättaren kände till att det fanns ett spetälskehem i Gervsjö, dit en man från trakten blev skickad.

En bror till Gustav Fröding brukade besöka familjen. Far frågade om det inte var roligt att ha en sådan bror som Gustav. "Nej, det tråkiga med Gustav är att han inte har sig för med något riktigt utan håller på med skrivinga si."

1908 kom berättaren till Malmö och fick genom annons och utan förkunskap eller egentligt intresse plats som elev hos en fotograf. Ateljén låg på Drottninggatan. "Min dotter gjorde affischer", d.v.s. "bakgrunder" att ha i ateljén. "De satt i rad och väntade på att bli fotograferade." Röd lampa i framkallningsrummet, förstör ögonen.